





Vier autoriteiten geven hun meening

# Na een jaar

## VAN VRIJHEID

NA EEN JAAR van groeiend her-siel is er reden even op den afgevoegen weg terug te zien en te overwegen, wat er in dien tijd aan goeds verricht werd. Er was immers zoveel stuk, niet slechts materiaal, maar ook ethisch. Wij informeerden daarom bij enige autoriteiten naar hun meening. De eerste bij wien wij aanklopten, was burgemeester Van Sloobbe.

Er is hard gewerkt, zei deze. Er is in betrekkelijk korten tijd iets behoorlijks tot stand gekomen uit den chaos, welke er in de eerste maanden na de bevrijding heerste. Er was veel erik, doch we mogen niet vergeten, dat het werk onder de meest ongunstige omstandigheden moest geschieden.

„Wat denkt u van de samenwerking op het gebied van de stadspolitiek“, zoo informeerden wij. „Ik ben ervan overtuigd, dat er een sterke drang naar eensgezindheid is en dat de diverse groepen elkaar wel zullen vinden, vooral waar het de urgente punten van den wederopbouw betreft. Tegenstellingen op politiek en geestelijk terrein zullen er natuurlijk altijd blijven, doch hetgeen is geen enkel bezwaar, zoolang ze geen vermindering invloed uitoefenen op het

belangrijke werk dat moet geschied-leerd zijn. Men is ervan overtuigd, dat het oude niet mag terug-keerd. Er is een algemeene bereid-theorie en praktijk hier en al liggen nog wel wat van elkaar, met den derling begrippen, kan veel worden bereikt. Geloof en vertrouwen in de toekomst is ook voor Breda het „devies“, aldus besloot de heer Van Sloobbe.

Vervolgens richtten wij onze schreden naar een der grote Bredasche industrieën, waar we den directeur spraken.

De werklust der Bredanaars ver-toont een stijgende lijn, vertelde deze ons. De eerste maanden na de bevrijding was het er slecht mee gesteld. De vrijheidsroes moest uit-kuren en de enerwieverende V-1-mil-jerie vormde anderdeels de verkla-ning. Op het oogenblik wordt het aanpakken beter. Wat den lust tot de voedsel- en kledingschaarschte. Werklust moet worden gestimu-leerd en naarmate deze stimulaars, in den vorm van behoeftenbevrij-diging meer en meer aanwezig is, worden ook de arbeidsprestaties be-

ter. U kunt van me aannemen: wanneer de levensstandaard weer enigszins op peil is, zal niemand den Nederlander meer van luiheid betichten.

„Dank U“ zeiden we en wandel- den naar het gebouw van Openbare Werken, waar we direc-teur Hornix nog met enkele alge-meene vragen over de herstelwerk-zaamheden lastig vielen.

„Er is veel gepresteerd“, zei deze, „doch de materiaalschaarschte en de verkeersmoelijkheden vormden — en vormen nog — een ernstige handicap. De zwaarste vernielin-zen werden heel snel aangepakt, die Breda eenigen tijd na de bevrij-ding bezochten, den indruk kregen als zou de stad praktisch niets ge-leen hebben. En toch werden er nog 190 huizen, 20 bruggen en een aantal openbare gebouwen en een keel heel wat worden hersteld. Nieuw- bouwen kon dit jaar niet tot stand worden gebracht daar, de mate-rialen voor meer dringende werk-zaamheden slechts zelden waren. We kunnen slechts hopen, dat de voor-ziening hiervan spoedig zoodaanig zal zijn, dat de woningnoodig-keer op een peil kan worden ge-bracht, dat in redelijk verhouding staat tot het bevolkingsaantal.

Op de Markt liepen we Piet, ver-tegenwoordiger van E.M. in pub-licke, tegen het lijf. Hij had zijn dagtaak op de suikerfabriek weer volbracht en hobbelde op zijn tuin-banden iets huiswaarts. We hielden hem aan, begonnen over de ker-mis en stapten — wel wat abrupt

# SCHULKELDER-HERINNERINGEN

„ZEG WEET JE NOG“, zoo zullen we dezer dagen ongetwijfeld te-ken elkaar zeggen, als we de her-Overdragen van vorig jaar. „Zeg, weet u nog van dien schulkelder.“ De interessante herinneringen der onze scholen ligt en waar in die dagen een kleine 500 menschen een schen, die geen eigen kelder rijk wa-ren. Al gauw hadden deze onder-heid en de eerste taak, die deze te vervullen kreeg, was om iedereen bul-

ten te houden, toen het daar beneden ongevraagd propvol was. En zoo kreeg ik dan ook prompt te hooren, toen ik „na een kijkje ging nemen: „Mijn heer, het is vol; er kan geen mensch meer bij!“ Zerst kon ik netjes uit-leggen, dat het feitelijk mijn eigen kelder was, voor ik verder kon. Bij zoo'n tamelijk groote groep viel het vooral in het oog, hoe welinigen zich den werkelijke toestand realiseer-den. Afgezien van de rasechte egoïsten, die bedden en dekens op den grond uitspreidden, terwijl daar tegenover de anderen tegen elkaar op een bank moesten zitten, waren er anderen, die zonder eten en zonder dekking naar den schulkelder kwamen gewandeld. Het sterkste staaltje vond ik wel, toen op dien Zondag voormiddag, ik wandelde weer „na, nog wat sut van den voorbijn nacht, maar onze gasten, toen er een vrouw aan me vroeg, of ze bij ons in huis de melk niet kon koken voor haar Zondagse pudding!“

Toch bleek die kelderwacht onder-tusschen een goede instelling. Niet al-leen, dat ze nu en dan rapporteer-de, wat er bovengronds gebeurde, maar ze had soms handen werk om de orde te handhaven onder kinde-ren en groote menschen, van wie de laatste was over hun zenuwen heen waren. Het meeste indruk maakte het nog op allen, toen Zondagmiddag een vrouw werd binnengegedragen in den kelder, die op straat door een granaatscherf was getroffen. Toen 'n geestelijke haar met H. Olesel kwam toedienen en alle aanwezigen in de kelder op een mogelijke dood voor-bereide, kwam er bij velen een ern-stige stemming.

— over op den bevrijdingsverjaar-dag. Wat hij van het afgeloopen jaar dacht, vroegen we.

„Och“, zei Piet, „we leven vrij- en blij“, voegde hij er aan toe, met zijn hoofd een beweging makend den orgelenden en tingelenden mallemolen.

„Wanneer we meer vleesch, een beetje meer sigaretten — hij haal-de zijn shagdoos te voorschijn, — „n beetje meer gas, een beetje meer electriciteit, een beetje meer klee-ding, een beetje meer vlugger zui-vinger...“

„Ja, ja“, interrumpeerden we. „Je bedoelt wanneer we van alles maar wat meer kregen...“

„Precies“, zei hij. En na ons met een joviaal hand-gebaar te hebben gegroet, draaide hij de Veemarkerstraat in. Een beetje verbouwereerd stapten we even later de redactiekamer binnen.

DE BEKENDSTE DETECTIVE



**SHERLOCK HOLMES.**

SCHREEF ONS: NA MIJN ONDERZOEK KON IK VASTSTELLEN DAT DE MEESTE DAMES HUN SCHOENTJES KOOPEN BIJ C. D. B. G. M. VAN DER WOUDE

H.H. Automobilisten

Reeds zeer velen maken nu gebruik van ons modern in-gericht

**SMEERSTATION**

en tot profijt van hun auto.

- Hebt u al een
- abonnement ?

De koelen zullen u zeker mee-vallen. 30

Wilt U er meer van weten, kom dan eens met ons praten.

Garage

Zoals voor den oorlog

is het nog niet, doch wel hebben we weer onze bekende heerlijke:

Sachs leverworst	(1 Rts. 165 gr.)	p. ons 18
Boterhamworst	(1 Rts. 130 gr.)	p. ons 19
Bloedworst	(1 Rts. 100 gr.)	p. ons 10
Rookworst	(1 Rts. 100 gr.)	p. ons 20
Rookvlees	(1 Rts. 100 gr.)	p. ons 24
Sausen	(1 Rts. 100 gr.)	p. ons 24

**F. Kneepkens** GINNEKENWEG 7

**BOEKHANDEL W. BERGMANS, Breda**

GINNEKENWEG 66

De maanden na de bevrijding brachten ook méér lectuur ! KOMT U EENS ZIEN. Reeds hebben wij een groote keuze. Twee boeken, die wij U zeer kunnen aanbevelen zijn :



**VREDESRING**

BLUUVENDE HERINNERING VOOR DAME EN HEER

Inleveren 6 gram Zilver

**SEGRS-JONKERS**

KARRESTRAT 25 Breda

**6.50**

EINDSTR 10 TEL. 4273

Breda Tel. 8075

Drogisterij

**Bielars-Wouters**

GINNEKENWEG 18 Breda

Ruime sortering borstelwerken

Voor en na onze bevrijding. Voor woning- en assurantie-zaken :

- VAN DEN BERG & CO.

Voor al Uw reizen :

- LISSONE-LINDEMAN

NIEUWE GINNEKENSTR. 43. Breda Anno 1896

**Herdenkingstegels**

„Breda bevrijd door de Polen“

29 October 1944

Prima uitv., plateel **2.90**

Ziet de etalages

**’t Serviezenhuis**

Fa. C. VAN GOOL Veemarkt 27 Breda

**DE EERSTE**

**C. WITTE**

op gebied van DEKKLEEDEN en TENTEN

MAURITSSINGEL 11 — TEL. 8686 — Breda.

VERMAKEN EN REPAREREEN.

**NOG NIET VEEL**

doch alle begin is moeilijk.

Frans Verheijen

Veemarkt 15.



ENGLAND. Deel I, door H. A. Linshof. Een zeer vlot geschreven geschiedenis van Engeland. f 12.50. Per post f 12.75.

Bij bestelling wordt U ook genootend voor het vervoer Postbestellingen misluitend per vooruitbetaling.

**UW SCHOENEN BON HEEFT GROTE WAARDE**



Doe daarom een goede keus.

Broeders staat gereed met zijn keur-collectie om U te helpen.

Komt U eens kijken ? ?

**BROEDERS SCHOENEN**

Haagdijk 19 • Breda • Eindstraat 25

Hoofd eau de cologne met 70 pCt. alcohol


N. v. **L. A. WOUTERS**

Nieuwe Haagdijk 22—26 Breda

**Vroom & Dreesmann - Breda**

Bevrijdt U van distributie-zorgen

- Kleding
- Dekking
- Woning-Inrichting



huiskamer- slaapkamer- salonmeubelen

op leveringsverplichting

**KLEINMEUBELEN vrij van verguming!**

**Woninginrichting Fa. H. Heyman**

GROOTE MARKT 30 CATHARINASTRAAT 4 Breda

Door grote omzet en vakkundige behandeling steeds verse en prima waren.

bij **Fa. ROOSENBOOM**

GINNEKENSTRAT 32 — Breda

Wij ieteren uit voorraad:

1 pond HEERLIJKE KOEKJES of **77** cent

SPECULAAS voor slechts .....

Met inlevering van: 350 gr. bloem, 125 gr. margarine en 150 gr. suiker. 38

**Alles sal reg kom!**

Nog niet Alles kunnen wij U vrij leveren. Maar we staan er toch heel wat beter voor dan een jaar geleden.

Er zijn weer diverse artikelen waaraan wij U kunnen helpen. — Komt U ook eens kijken ?

**Fa. PENNOCK**

EINDSTRAT 23. Breda

ZONDER INSPANNING UWERZIJDS, ZONDER GRONDIG ONDERRICHT ANDERZIJDS wordt ge hoel

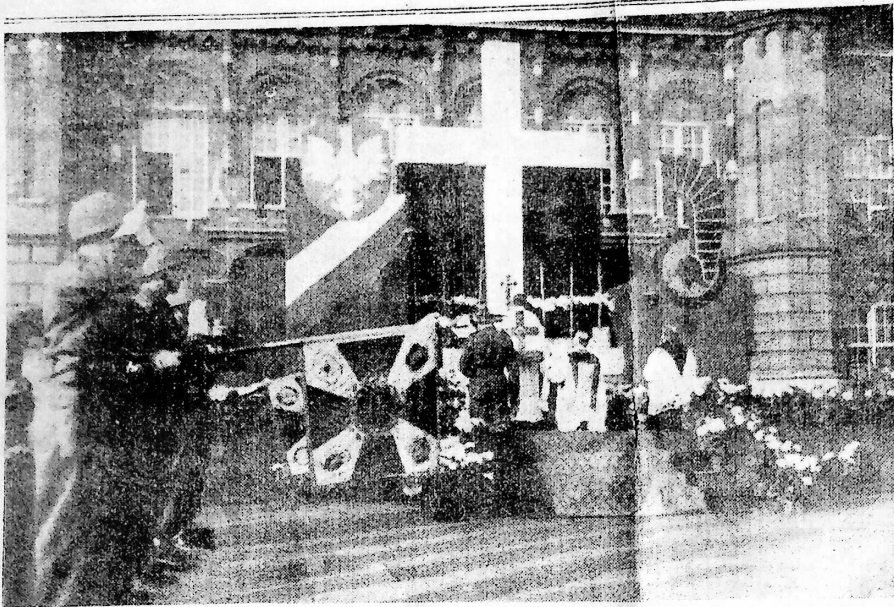
- een accuraat typist
- een bekwaam boekhouder
- een snel stenograaf
- een vlot correspondent
- een goed rekenman

Studeer daarom met ijver, maar laat U bij Uw studie leiden door de

**PONTSCHOOLO**

VEEMARKT 22 Breda

haar jarenlange ervaring met haar bevoegde leraren, haar beproefde methodes



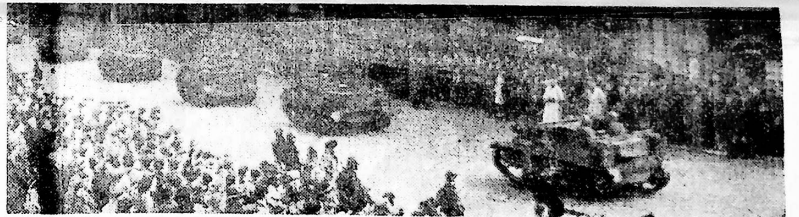
„De nationale dag van Polen" werd op 13 November 1944 in het pas bevrijde Breda plechtig gevierd. Hierboven een foto van een H. Mis, die op het terrein van de Chassé-kazerne werd opgedragen. Bij de opening der plechtigheden stakten herauten de trompet.



De commandant der Poolse 1ste pantservedivisie, Generaal Maczek, onderhoudt zich na de parade der Poolse troepen op de Markt met burgemeester Van Sloobe.



Een snapshot uit den strijd: Tanks vuren op den in bosschen verscholen vijand.



De oorlogsmacht heeft Breda bereikt. Poolse tanks rollen de stad binnen onder groote belangstelling van de zijde der Bredanaars.

Op de Markt te Breda hielden de Poolse bevrijders een parade, waaraan behalve de infanterie, ook een tank-formatie deelnam. Een duizendkoppige menigte gaf van haar medeleven blijk en juichte de soldaten hartelijk toe.

DE TIJDEN  
VERANDEREN  
MAAR.....  
ONS DRUKWERK  
BLIJFT PRIMA



Drukkerij  
**Louis Vermijs**  
Haven 17 Breda Tel. 8768

**Gevonden!!**

HET ADRES VOOR  
radio - reparatie

van Tilburg

Ginnekenweg 131 - BREDA

ELECTRO  
REPARATIE



en wikkelt inrichting van  
electro motoren, dynamo's en  
verder alle andere electriche  
artikelen.

**JOH. KOLHORN**  
te Marktstraat 6. Telef. 8098

**Vergunningen**

worden door ons met groote  
accuratesse behandeld!

Levert u uw vergunning bij ons  
in.... het verlangde artikel is  
dan spoedig in Uw bezit.

**J. G. Raming - Breda**

**RELIK & VAN HOOFT**

Nieuwe Ginnekenstraat 11 • BREDA • Telefoon 3477

Alle verzekeringen

Auto-financiering

Woning-beheer

HEEFT U EEN SCHOENENBON ?

- BESTELT DIE GOED, EN
  - BEKIJKT ONZE ETALAGE EENS
- Ruime en mooie assortering

Voor schoenen naar  
**VanderLooij**

Dames-  
Heren-  
Jongens-  
Meisjes-  
Kinderschoenen  
(Jongenschoenen  
ook in het hoog)

KARREESTRAAT 11

BREDA

Er is weer volop goede

**SHAMPOO**

W. v. d. Leur - v. Mechelen  
HAAGIJK 18 - BREDA

**INTERNATIONALE MUZIEKHANDEL**  
Veemarkt 14, Wilhelmijnstr. 1  
BREDA  
geeft a.s. ZONDAG en MAAN  
DAG bij mooi weer een groot  
**bal-champêtre**

In de VEEMARKT van 7 tot 12 u. n.m. ter gelegenheid van de  
Bevrijdingsfeesten — Dansen op een uitgezochte collectie  
grammofonplaten: Swing, Jazz, Walsen, Tango's, enz. enz.  
• PRIJSDANSEN EN ANDERE VERRASSINGEN

Voor

cadeaux

naar

**Vennings**

Ginnekenstraat • Breda